

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

R. P. Ioannis Azorii Lorcitani, Societatis Iesv Presbyteri Theologi, Institutioes Morales

In Quibus Vniuers[ae] Quaestiones ad Conscientiam recte aut prauè
factorum pertinentes, breuiter tractantur

Azor, Juan

Coloniae Agrippinae, 1612

6 De simonia, quae in re diuina facienda committitur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14014

oblatum, Episcopi, & alij ordinum collatores, aut eorum ministri, quouis pretextu accipiant. Notarij vero in ijs tantum locis, in quibus non viget laudabilis consuetudo nihil accipiendi pro literis dimissorijs, aut testimonialibus, decimam tantum vnius aurei partem accipere possint, dummodo eis nullum salarium sit constitutum pro officio exercendo: nec Episcopo ex notarij commodis aliquod emolumentum ex eisdem ordinum collationibus directe, vel indirecte provenire possit. Tunc enim gratis operam suam eos præstare omnino teneri decernit: contrarias taxas, ac statuta, & consuetudines etiam immemorabiles quorumcumque locorum, quæ potius abusus, & corruptelæ, simoniacæ prauitati fauentes, nuncupari possunt, penitus cessando, & interdicendo. Et qui secus fecerint, tam dantes, quam accipientes, vltra diuinam vltionem, pœnas iure inflictas, ipso facto incurrant. Sic ibi.

Eiusmodi vero pœnæ continentur in cap. *Placuit*, & cap. *Si quis Episcopus*. 1. *quæst. 1. Ex concilio Chalcedonensi*, cap. 2.

Post huiusmodi Concilij Tridentini decretum, locum habere non potest sententia Glossæ in cap. 1. *De simonia*, asserentis, Notarium, si publicum stipendium non habeat, posse licite aliquid accipere sponte oblatum: quæ sententia communis fuit id temporis consensu accepta. Sic etiam Innocentius, *Hofienfis, Abbas* in cap. 1. *De simonia, Angelus in verbo Simonia*, 3. num. 22. *Silu. cod. verb. quæst. 8.* At Trident. Concilium non permittit, vt accipiat, nisi decimam vnius aurei partem, quo literis dimissorijs, vel testimonialibus, vt supra ostendimus.

Item huiusmodi decreto derogatum est ex parte iuri communi, in cap. *sicut Episcopus*. 1. *quæst. 1. vbi habetur*: (Is autem, qui ordinatus fuerit, si non ex pacto, neque exactus, ac petitus, post acceptas chartas, & pallium offerre aliquid cui libet ex clero gratiæ tantummodo causa voluerit; hoc accipi nullo modo prohibemus: quia eius oblatio nullam culpæ maculam ingerit, quæ non ex ambientis petitione processit.)

Sed Tridentina Synodus etiam sponte oblatum, Episcopos, & alios ordinum collatores, aut eorum ministros quouis pretextu accipere prohibet: & Notarijs solum promittit, vt pro singulis literis dimissorijs, aut testimonialibus decimam tantum vnius aurei partem accipere queant, & hanc in ijs tantummodo locis, in quibus non viget laudabilis consuetudo nihil accipiendi, & dummodo nullum salarium sit eis constitutum pro officio exercendo.

Secundò quaeritur, An simoniæ crimen contraxerit is, qui pactum fecit cum alio clerico beneficiario, vt ad titulum illius beneficii ordinari posset, ei pollicitus se seruatorem illum in demum? Respondeo, eum simoniæ crimen committere. In cap. *per duas 3. de simonia* habetur sic: (Cum quidam vellet in Subdiaconum ordinari, & certum titulum non haberet: quemdam presb. t. ordinari, vt ipsum ad Ecclesiæ suæ titulum præsentaret. Quod cum ille facere recusaret, ipse illi sermiter repromisit, quod nunquam, si præsentaret eundem in Ecclesiâ suâ, aliquam peteret portionem; & sic ad præsentationem eius extrit ordinatus: nec se in hoc exegisse aliquid illicitum intellexit. Nisi eum eo, inquit Pontifex, fuerit misericorditer dispensatum, nec ad superiores ascendere, nec in suscepto debet ordine ministrare.) Sic ibi.

Item dicendum est de eo, qui ordinem sacrum suscepit, promittens patrono, qui illum præsentauit, vel ordinato, qui eum ordinauit, se nunquam ab eo aliquid petiturum. In cap. *Si quis, de simonia* sic legitur: (Si quis ordinauerit, seu ad ordinem præsentauerit aliquem, promissionem, vel iuramentum ab illo recipiens, quod super prouisione sua non inquietet eundem, ordinator à collatione, præsentator vero ab executione ordinum perueniam, & ordinatus ab ordine sic suscepto, donec dispensationem super hoc per sedem Apostolicam obtinere me-

rueant nouerint se suspensos.

Item ex cap. *Ex tua, de simonia* patet, eum esse simoniacum, qui aliquid dedit ex pacto patrono præsentatori.

Tertiò quaeritur, An in simoniæ crimen incurrat, qui aliquid ex pacto dedit examinatori, vt ipsum tanquam idoneum approbet ad ordines recipiendos? Respondeo, eum in simoniæ crimen incurtere: quia ex cap. *Nullus, & cap. Presbyteri, & cap. Episcopi, & cap. Quando, & cap. Episcopus, distin. 24.* constat, omnes, qui sunt ad ordines promouendi, examinari prius debere, & præsertim in tribus, videlicet, An legitimam ætatem attigerint: An idoneam literaturam habeant: An morum honestate sint præditi.

Quia igitur examinatio est ad ordines ex iure necessaria, conueniens est, vt qui dat aliquid examinatori ex pacto, simoniaca labe polluat; quia ex pacto sibi viam parat ad ordines.

Si quaeras, An liceat examinatori aliquid accipere sibi sponte oblatum? Respondeo, minime. Ita Concilium Tridentinum *sess. 21. cap. 1.* Quia examinator est minister Episcopi, vel collatoris ordinum: at Concilium ibi prohibet, Episcoporum, vel collatorum ordinum ministris aliquid etiam sponte oblatum quouis pretextu accipere.

Quartò quaeritur, An Titius simoniæ crimen admiserit, pecuniam dando ianitori, vt ei pateret accessus ad Episcopum, à quo literas dimissorias, vel testimoniales peteret, vel ordinem reciperet? Respondeo cum Siluestro in verbo *Simonia* vers. 5. prope finem, & cum Angelo *simonia* 3. num. 25. Titium non admisisse simoniæ crimen, si tantummodo dedit, vt aditum haberet ad Episcopum: quoniam talis aditus, vel accessus non est per se necessario coniunctus cum re spirituali, quam ingressus est Episcopum petiit. Secus vero fuerat, si dedit ianitori, vt per ipsum patrociniū, suffragium, & fauorem habuisset apud Episcopum, quò rem spiritualem impetraret.

De Simonia, quæ in re diuina facienda committitur.

CAPVT VI.

PRIMò quaeritur, An Sacerdoti liceat maiorem soluta elemosinam exigere ob rem diuinam factam? Respondeo, non esse licitum exigere, quandocumque elemosyna taxata fuerit, vel consuetudine, vel auctoritate superioris. *Sotus lib. 9. de iustitia, quæst. 2. art. 2. & quarto distinct. 12. quæst. 2. art. 1. Nauar. in Manuali, cap. 23. num. 92. & 100. & sequen. & consil. 6. De celebri Missa. Corduben. in quæstionibus, lib. 2. quæst. 4.* Et ratio est; quia eiusmodi elemosyna taxari potest, vel consuetudine recepta.

Quæres, An tuta conscientia possit recipere elemosynam gratis oblatam? Respondeo, si is qui offert, sciens ac prudens offerat maiorem soluta, fas esse sacerdoti eam accipere; quia & is qui dat gratis, & liberaliter offert, & Sacerdos accipit tanquam gratis, & liberaliter sibi datam.

Secundò quaeritur, An Sacerdos qui Parochi non est, si pauper sit, duo possit stipendia accipere, vbi vnum stipendium consuetum ad diuinum victum non sufficit, cum tamen vnum tantummodo faciat Missæ sacrificium pro duobus, qui duo stipendia desiderunt, vt factis operaretur. *Sotus lib. 9. de iustitia, quæst. 3. art. dub. 3.* an eum tuto id posse facere, dummodo non plura recipiat, quam duo, quæ ad quotidianum victum sufficerent: quia qui altari seruit, de altari viuit: & [*Qui seruat spiritualia, carnalia meret*, 1. *Cor. 9.*

Addit etiam Sotus, id licitum esse Sacerdoti diuiti quia si vnum stipendium consuetum non fatis est ad cibum quotidianum, iure suo vitus, si duo suscipiat. *Cantus lib.*

12. De locis Theolog. cap. 13. ad decimum argumentum dicit, Sacerdotem siue pro paucis, siue pro multis celebret, cibum vitæ necessarium expetere suo iure posse; quem si vobis non dederit, nulli faciet iniuriam, si eum accipiet à pluribus.

Soti sententiam confutant Nauarrus in Manuali. cap. 25. Num. 92. & Corduben. In questionibus, lib. 1. quæst. 4. dub. 2. Nam huiusmodi sacerdos peccat primo, præsertim, qui aliunde habet, vnde commodè viuat: quia plus accipit, quàm sit solitum dari, & accipi.

Secundò, quia non tot sacrificia facit, & offert, quot debet, & fraudat Ecclesiam suffragijs, nam quo plura sacrificia fiunt, eo magis viui iusti, & qui igne purgantur animi priorum adiuuantur.

Nec refert, si presbyter pauper sit, quia ij, qui pecunias, & stipendia dant, vt pro ipsi Sacerdos sacrificium offerat, nullo iure coguntur ipsum alere: eo quod secundum Cautones Presbyter ordinari non potest, nisi habeat, vnde commodè sustentetur. quod si pauper sciente Episcopo ordinetur, cogitur Episcopus ei alimenta præstare, cap. Cum secundum Apostolum, de præben. Si vero in scio Episcopo, sibi impeter, & aliunde sibi victum quaerat, cap. Clericus victum, dist. 91.

Verum enim vero (pace eorum dixerim) non admodum firmis argumentis Soti opinionem resellunt; quia Sotus solum ait, id esse licitum Sacerdoti, vbi pecunia dari consuetudine non sufficit ad quotidianum sacerdotis cibum; secus esse, si sufficeret, & Sacerdos beneficium non habens, & in altari feruens, debet ex altari viuere; quia nemo suis stipendijs militat. 1. Cor. 9. At non video, cur is, qui dum pauper erat, ordinatus est Sacerdos, possit exigere vltra id, quod dari solitum est. Presbyteris rem diuinam facientibus, siue missæ sacrificium offerentibus: is enim, qui petit, vt pro se Presbyter missæ sacrificium faciat, iure non cogitur pecuniam dare, nisi tantam, quanta dari solet, & Sacerdos recipiens plus, quàm consuetum est dari recipit plus, quàm iustum est, & plus, quàm sibi debetur, & eo ipso alienum sibi sumit.

Si opponas, Qui altari inseruit, ex altari viuunt. Item clericus ex patrimonio Christi sustentari debet, cap. Cum secundum Apostolum, de præben. Ergo si stipendium vnum non sufficit ad victum Sacerdotis rem diuinam facientis, potest ille suo iure vi, & duo stipendia, quæ sufficiant ad cibum, & vestitum accipere; Respondeo, eum qui sic argumentatur, in multis peccare.

Primo, quia id, quod datur Presbytero, missæ sacrificium facienti, siue vt stipendium laboris, & operæ, siue vt alimentum, siue vt elemosyna datur, amplius esse non debet, quàm sit legitima superioris auctoritate, vel consuetudine taxatum: nam superior, vel communis consuetudo iure statuere potest, quantum offerri, & dari debeat Presbytero facientibus.

Secundò peccat, quia Clericus, qui pauper est, eo ipso quod sponte ordinem suscepit, sese ad officium, quod ordinem sequitur, obligauit: quod si ex officio sustentare nequit; non video, cur alij cogantur ei victum præbere, siquidem ipse debet eum aliunde sibi comparare. Quod si postquam ordinatus est, in paupertatem incidit, nihil impedit: nam vir etiam post matrimonium in paupertatem deuenire, curare debet, vt vxor alatur. Glossa, in cap. Clericus victum, dist. 91.

Tertio peccat, quia iustum non est, vt Sacerdos, qui operam suam locat tantummodo ad semihoram, in qua totum missæ sacrificium absoluit, exigat integrum cibum diurnum, cum tantum per semihoram laboret.

Quarto, quia si pauper Sacerdos potest exigere plus, quàm est vel à superiore taxatum, vel consuetudine institutum, poterit etiam diues Sacerdos tantumdem accipere; quia sibi debetur, vt alimentum, siue stipendium: non enim cogitur ex suo patrimonio, quod habet, viuere, siquidem altari inseruit.

Immo consequens esset, vt Sacerdos tuta conscientia

posset exigere tot stipendia, quot essent sibi necessaria ad parentes suos, & alios domesticos, & familiares honorum mopes alendos, & sustentandos.

Si utrum obijcias ex Caietano, 3. Par. quæst. 79. art. 5. Missæ sacrificium est infiniti valoris, & pro pluribus oblatum, non minus prodest singulis, quàm si pro vno quoque eorum singulariter offerretur. Item in cap. Non mentocriter de consec. dist. 5. ex Hieronymo habetur: (Cum pignus pro cunctis animabus psalmus, vel Missa dicitur, nihil minus, quàm si pro vno quolibet ipforum diceretur, accipitur.) Accedit, quod Angelus in verbo Missæ, Num. 52. Siluester eodem verbo. 1. quæst. 9. ad finem, Armilla eod. verbo, Num. 33. dicunt: Quando Sacerdos prebentibus multorum, quorum quisque petijt, vt pro eo rem diuinam faceret, vnum Missæ sacrificium offert, non minus quisque illorum participat, quàm si pro illo solo fieret sacrificium, eo quod quisque participat plus, minus ve, pro vt maior minor ve est illius affectus erg. Missæ sacrificium, propterea quod affectus vnus non impedit affectum alterius, & non plus calefactio pauciores ab vno igne, quàm plures ab eodem igne: nec minus luminis accipiunt plures candelæ, si accendantur ab eadem candela, quàm si vna tantum accenderetur: nec minus auditur vox vnus plures docentis, quàm si ab vno tantum audiretur: & cum plures ad idem sacramentum accedunt, quisque partem accipit sacramenti fructum, pro maiori, minori ve mentis affectu, quo ad sacramentum accedit: & in eodem speculo non minus representantur plures, quàm vnus.

Alioqui enim fatuus esset interesse Missæ sacrificio, in quo pauci interfunt, quàm in quo multi adsunt: quod est falsum. Respondeo etiam illorum opinionem sequeremur, qui censent, Missæ sacrificium infinitum effectum habere, non esse tamen licitum Sacerdoti minorem solam pecuniam accipere: quia plus accipit, vt dixi, quàm sit debitum, & solitum dari.

Deinde, quia tot sacrificia debet, quot promissit facturum, siue quod petierunt, vt faceret, qui pecunias dederunt, siue obtulerunt. Et Sotus patitur concedi licitum non esse Sacerdoti à pluribus pecunias accipere, si vnicuique promissit se pro illo solum sacrificium facturum, quia tunc contra fidem datam faceret, si pro pluribus vnum Missæ sacrificium offerret.

At meo iudicio, qui dicit Titio, se pro illo sacrificium, eo ipso videtur dixisse, se pro illo totum sacrificium oblatum.

Quid si modicum fuerit, & tenue, quod offerret stipendium? Respondeo, etiam tunc non posse plura capere, quando tantum est, quod offerretur, quantum superioris auctoritate, vel consuetudine taxatur.

Quod si vnus aliquis minus solito obtulerit, tunc Sacerdos, aut id non recipiat, aut si receperit, & fecerit sacrificium pro eo, postea non eat, & cogat auctoritate superioris legitimi, vt consuetum, & debitum stipendium det, & laudabilem consuetudinem seruet: quia factio iam sacrificio, ille ex iustitia debet stipendium dare solitum, non quidem, vt pretium sacrificij, sed vt stipendium laboris, & operæ, vel vt elemosynam legitimam superioris auctoritate, aut consuetudine debitam. Nauarr. consil. 8. de celebrat. Missæ, ad finem ait: Si tanta esset paruitas pecuniarum, sine elemosynæ, vt iuste præsumi posset, quod is, qui dat, non dat eam, vt tota vna Missa ei applicetur, sed tantum aliqua pars eius, quæ Sacerdoti videbitur; pars tantum ei applicabitur.

Quæres, An Sacerdos, qui promissit Titio se sacrificium pro illo, & deinde promissit Caio, & postea Scio, satis faciat, si vnum tantum Missæ sacrificium faciat, & offerat pro illis tribus? Paludanus in 4. dist. 45. quæst. 2. art. 2. conclus. 5. respondet, minimè, nisi exculatur vna ex quinque causis.

Primo, si sacrificare non possit pro singulis, puta si Collegium Clericorum, vel monachorum non potest tot sacrificia facere; quia debet pro multis alijs offerre, aut si

Monachus nequeat tot sacrificia offerre, quia auctoritate superioris iubetur pro aliis sacrificare.

Secundo, si consuetum sit, vt Sacerdos, à quo plura sacrificia petuntur, pro aliis quoque offerat, vt eum à Parochis, vel Canonicis, pro aliis facturis sacrificia, aliqui id scientes petunt, vt pro se sacrificium faciant: quoniam sci- ent, & volenti non fit iniuria.

Tertio, si expressè ita pactum fuerit, vt pro multis vnum solum sacrificium offerat: quia contractus ex conuentione legem accipiunt.

Quarto, si Sacerdos aliis suffragiis compenset.

Quinto, si suppleat, quia magno animi affectu offert pro illis tribus simul. *Idem docet Sil. in verb. Missæ 1. quæst. 20. Arml. eod. verb. num. 35.* Addit Sil. sextam caulam, si Sacerdos sacrificet, quia quisque illorum petit, vt pro se sacrificaret, quia dicit Sil. quando Missæ sacrificium offer- tur pro pluribus, qui sunt etiam offerentes, eo quod pete- runt, vt pro ipsis sacrificium fieret, tunc quisque participat sacrificii effectum iuxta suæ pietatis affectum, & non mi- nus plures participant, quam si pauci essent: at quando of- fertur, & ipsi non sunt offerentes, quia nullus eorum petit à Sacerdote, vt pro eo sacrificium offerret, tunc minus pro- dest singulis sacrificium pro pluribus oblatum, quam si pro vno tantum fieret. Et hoc modo conciliantur illæ opinio- nes contrarias.

Mihi non placet hoc ratio conciliandi: quia portio, quæ arbitrari minuiti sacrificantis dispensari debet, est finita, at finitum diuisum in plures minus est in singulis.

Secundo, quia ea videtur esse mens petentis, vt pro ipso missæ sacrificium offeratur, vt ei tota ea portio applicetur, quæ arbitrio sacerdotis est dispensanda.

Tertio, quoniam licet, quando plures interfunt in vno Missæ sacrificio, vel plures petant simul, vt pro ipsis fiat vnum Missæ sacrificium, quibus illorum plus, minusve parti- cipet effectum sacrificii, pro vt maior, minorue est singulorum affectus, & affectus vnus non impedit, aut minuit affectû alterius: at portio illa, quæ arbitrio Sacerdotis dispensatur, minor est in singulis, quando in plures distribuitur.

Quarto, quia vsus, & mos Ecclesiæ habet, vt Missæ sac- rificium specialiter pro hoc, aut pro illo offeratur, & vt pro vno tot, videlicet decem, viginti, aut triginta sacrificia fian- t, & qui moruntur, præcipere solent, vt pro se sacrificia in certo numero offerantur.

Tertio quaeritur, An si quis petat à Sacerdote, vt multa pro eo sacrificia faciat, & non det pecuniarum stipendium consuetum, hoc est, si det minus, quam multa sacrificia ab eo petita requirunt, fas si illi Sacerdoti pauciora pro illo sac- rificia facere, nimirum tot, quot respondent stipendiis ac- ceptis? Respondet Cordub. in *quæstion. 1. quæst. 4. dub. 1.* licet possit Sacerdotem sacrificiorum numerum minuere quo quantitate elemosynæ dari solita.

Cæterum idem auctor postea respondet: Sacerdos post peracta Missarum sacrificia, ordinari officium imploret, qui curet, vt sibi elemosynæ consueta detur: ordinarius e- nim potest ad id laicum cogere, videlicet, vt laudabilem cõ- suetudinem seruet, & tantam elemosynam det, quanta sa- crificiis iam factis respondet. Quid, si ordinarius aut non possit, aut nolit id officium præstare, aut laicus plus eleemosynæ recuset dare, siue elemosynæ iam datæ quantita- tem auget? Ius ne tunc erit Sacerdoti compensationis be- neficio vsi, & ex bonis laici tantumde clam accipere, quan- tum illi date debet? Cordub. videtur innuere, in hac par- te locum esse compensationi, quia ex iustitia debetur eius- modi stipendium, & Sacerdotis officio Iudicis, vel aliter illud obtinere non potest.

Quarto quaeritur, Quid sit facturus Cappellanus, siue Beneficiarius, cuius capellania, vel beneficium certû sacrificiorum numerum requirit, cum tamen redditus annui non æquent elemosynam dari solitam? Respondet, eum priuata auctoritate non posse sacrificiorum muneris minue- re, nec eam potest vniquam testatoris voluntatem muta- re, nam hoc est proprium Principis, nec Princeps itidem,

siue causa vltimas defunctorum voluntates mutat?

In Concil. Trid. *sess. 25. cap. 4. de reform.* statutum est, vt Episcopi in synodo diocesana habeant facultatem decer- nendi quicquid magis ad Dei honorem, & cultum atque Ecclesiarum vtilitatem viderint expedire: ita tamen vt eor- um semper defunctorum commemoratio fiat, qui pro sua- rum animarum salute legata ea ad pios vsus reliquerunt. Eandem facultatem eodem in loco, quem attulimus, tri- buit Concilium Abbatis, & Præpositi ordinum regula- rium, qua possint idem, quod Episcopi statuere cum cõsilio capitulo Generalis.

Quinto quaeritur, An Romani Pontificis auctoritate concedi queat, vt in Ecclesiis Canonicorum, vel Beneficia- riorum, vel in cœnobis Religiosorum plures elemosynæ accipiantur, & nihilominus vnum tantummodo sacri- ficium offeratur pro iis omnibus, qui elemosynas dede- runt.

De hac quæst. Cordub. *1. quæstionum. quæst. 4. dub. 3.* Respondeo, non esse idem inuicem numerum sacrificio- rum, quæ in aliqua Ecclesia, vel monasterio fieri deberent iussu aut voluntate defuncti, quod sit iudicare, vt in aliqua Ec- clesia, vel monasterio plures elemosynæ accipiantur, & v- num tantum sacrificium fiat. Nam Rom. Pontifex, tanquã supremus Ecclesiæ Princeps, habet potestatem vltimas de- functorum voluntates iusta de causa mutandi. Vnde si cer- tæ aliquæ Ecclesiæ Clericorum, vel Monasteria Religioso- rum essent tanto numero facientium sacrificiorum que- rata, vt ei commodè satisficere nequere, posset statuere, vt tantus ille numerus ad minorem restringeretur.

Cæterum non ita potest occurrere iusta causa, vt Sumus Pontifex huic, vel illi Ecclesiæ, vel monasterio facultatem concedat plures elemosynas accipiendi in futurum, & v- num tantum sacrificium offerendi pro illis, qui dederint. Aliud enim est numerum sacrificiorum, quæ defuncti faci- enda curarunt, restringere, aliud verò facultatem tribuere, vt in futurum plures solito elemosynæ accipiantur.

Nam primum iusta de causa fieri potest, eo quod cursu temporis, vel Clericorum, vel Religiosorum numerus di- minuatur, vel vt Ecclesiæ, aut monasterii redditus tenuio- res reddantur, aut denique impense maiores fiant.

In secundo verò casu fas esse constituit, vt eleemo- synæ, quæ Sacerdotibus sacrificantis erogantur, si tenues esse videantur, maiores in posterum erogentur. Cordub. in loco citato concedit, posse etiam iustam causam contingere, vt Romani Pontificis auctoritate facultas concedi que- at certæ Ecclesiæ, vel monasterio accipiendi plures, aut ma- iores solito elemosynas, & nihilominus vnum tantummo- do sacrificium offerendi.

Sexto quaeritur, An si Titius Sacerdoti plures pecunias dederit, vt curet pro eo plura sacrificia offerenda, ius sit tali Sacerdoti sibi sumendi aliquid ex huiusmodi pecuniis, tamquam stipendium laboris, & opera suæ in quaerendis presbyteris, qui sacrificia faciant. Sorus *l. 9. de iustitia qua- stion. 3. arti. 1. censet*, id iuris habere Parochum siue pro- prium Sacerdotem, non autem alienum: quia si sit proprius Sacerdos, videtur posse id accipere ratione muneris, & officii, quo fungitur: alienus autem Sacerdos nihil potest accipere, quia ad eum non attinet ratione officii curate, vt sacrificia fiant: Nauarrus autem in *Manuali cap. 25. qua- stion. 95. Cordub. 1. quæstion. 4. dub. 5. & Maior in 4. di- stin. 25. quæstion. 3. vers. Dubitatio secundo*, sentiuunt nec proprium, nec alienum Sacerdotem posse, cura conscientia quidquam accipere, quia vel Presbyteros, quorum mini- stero sacrificia fiunt, ius elemosynis desiderat, vel illos qui elemosynas dederunt pro sacrificiis faciendis. Nam si ex elemosynis aliquid sibi sumit, eo ipso minor solito ele- mosynæ ad Presbyteros sacrificantes perueniet, quia non dat illis solitam elemosynam: si verò faciat, vt pauciora sacrificia offerantur, eo quod sibi aliquid ex elemosynis feruat, tunc iniuriam facit illis, qui elemosynas dederunt, nam petierunt illi, vt plura sacrificia fierent, quam facienda ipse curat.

Alicubi autem auctoritate superiorum statutum est, vel consuetudine receptum, ut Parochus aliquid sibi retineat, tamquam stipendium laboris, & operæ in quærendis Presbyteris, qui sacrificia faciant.

Septimo quaeritur, An ordinarii locorum statuerent queant, ut laici tantam elemosinam, & non minorem dent pro sacrificiis, quæ petunt, ut pro se faciat? Sorus, *lib. 9. de Iustitia, quaest. 6. art. 1. ad 2.* negat id licite fieri: cuius sententia videtur esse, S. Tho. in 2. 2. q. 100. ar. 3. ad 2. Idem etiã docuit, Nauar. in *Manuali, cap. 23. num. 106.* quamvis Cordubens. *lib. 1. quaest. 4. dub. 4.* videatur asserere, aliquando id posse ab ordinariis constitui, quia sicut laici compelli queunt, ut post facta, & oblata pro ipsis Missæ sacrificia consecras elemosynas dent, & laudabilem consuetudinem seruent, iuxta id, quod habetur in cap. *Ad Apostolicam, de simonia*: ita etiam potest superiorum auctoritate constitui, ut consuetam elemosynam dent, & non minorem.

Cæterum verius est oppositum, quia, ut ait S. Thomas, post spiritualia collata, merito exiguntur, ut laudabilis consuetudo offeratur elemosyna: at vero antequam spiritualia se minerent, carnalia, & temporalia ex pacto, vel statuto exigere non debent, id enim contra Canones videtur esse.

Quæres, An possit ordinarius constituere, ne Presbyter minorem elemosynam accipiat, quam sit consuetudo? Respondeo, minime: hoc enim esset adiutum occludere liberalitati, pietati, & caritati Sacerdotum, cum possint illi liberaliter remittere ex toto, vel ex parte elemosynam, dati solitam. Possunt quidem ordinarii sua auctoritate taxare elemosynam, sicut etiam consuetudo eam alicubi taxat: at constituendum non est, ut Clerici tantam accipiant, & non minorem, vel ut laici tantam dent, & non minorem, in his enim duobus est nonnulla auaritiæ species. Ex his item solent laicorum offensio oriri. Præterea si is, qui peti, ut pro se sacrificium fiat, & quia pauper est, modicam elemosynam offert, non est, cur repellatur, vel plus ab eo exigatur: dat enim, quod habet, nec in idem est, cur Sacerdos liberaliter spiritualia seminare prohibeatur: quia est, alioqui pauper est, aliunde tamen, quam ex Missarum sacrificiis potest vitium commodè sibi conquirere, & comparare, si vult.

De Simonia, qua in Beneficiis Ecclesiasticis conferendis, vel impetrandis committitur.

CAPVT VII

PRIMO quaeritur, Quandonam in eligendis Beneficiis simonica prauitas admittatur? Respondeo, Concilium Tridentinum in *sess. 24. cap. 14. De reformat.* prohibuisse, ne quid pecunia accipiatur aliquo modo, pacto, aut consuetudine ex titulo quocumque Beneficii Ecclesiastici, siue pro electione, vel præsentatione, nominatione, institutione, collatione, confirmatione, prouisione, admissione ad possessionem Beneficii.

Simonica igitur est electio, si Titio, infans, Caius, vel alius dederit pecuniam electori, ut Titius eligatur. *cap. Nobis cap. Regularibus. cap. Mattheus de simonia, & Titius sic electus, Sacerdotium dimittere ipso iure compellitur, cap. Mattheus modo citato.*

Quid si renuente Titio, Caius pecuniam dederit? Respondeo, etiam tunc electionem Simoniacam censeri, *Glossa, Hostiensis Romanus in cap. Nobis, & cap. De regularibus de Simonia*: etiam si alioqui Titus esset eligendus, ut *Siluester ait in verbo Simonia, quaest. 13.* Hæc autem locum habent, quando Caius sine dolo, & fraude pecuniam tradidit pro Titii electione: nam si data fuerit ab eo pecunia dolose, ut Titii electioni noceret, pro Simoniacâ electione non habetur, ne Caius ex dolo commodum reportet, *cap. Nobis de simonia.* Secus etiam esset, si pecuniam Caius daret post electionem Titii confirmatori, pro confirmatione, bene-

ditione, aut consecratione, pro Titio, qui est electus, repugnante, *e. Sicut tuus, de simonia*, vel ignorante, ut ait *Siluester supra dictus*, quia nihil ei nocent, nisi à contra dicendo defuerit, voluntate mutata, vel nisi postea consenserit soluendo pecuniam pro illam, vel restituendo solitam *cap. Sicut tuus, nuper allato, vel nisi Caius, qui pecuniam dedit, fuerit consanguineus, ut dicit Siluester.*

Est itidem Simoniacâ electio Titus, si pro suffragio, siue ut dicunt, pro voce electoris, Beneficium promittatur *cap. De hoc de simonia.* Principes itidem, & alii quilibet laiculares, recipientes pecuniam, ut tanquam patroni in electione consenserint, si ut eam ratam habeant, Simoniaci proculdubio sunt. *Abb. in c. De hoc, de simonia*: & testare debent accepta Ecclesiâ, in qua est Beneficium, quamuis nõ sit ex illius Ecclesiæ bonis beneficium constitutum, *cap. De hoc, de simonia.*

Insuper simonica peccatum admittitur, cum aliquod datur, vel accipitur etiam post electionem Titii, in modo etiam post confirmationem, vel collationem beneficii, pro inductione, vel immisione eius in corporalem possessionem Beneficii. *Abbas, & alii in cap. In tantum de simonia*: quia per corporalem beneficii possessionem ius quoddam acquiritur, videlicet admittitatio.

Quæres, quid dicendum, si postquam est Titius ad Beneficium electus, plurium electorum suffragio, pecunia data sit alicui, electioni contradicenti, ne repugnando electi vexet, vel electionem impedit? Respondeo, dendum nõ cetero simonica labere, ut colligitur ex *c. Mattheus de simo.* Nã alius electoribus liberum ius est contradicendi, excipiendo, & opponendi aliquid contra electionem, vel quia forte sunt neglecti *cap. Quod sicut de elect.* vel quia forte electus fuerat corrupte, *Glossa in cap. Mattheus de simonia.*

Sed quid, si contradicant ceteri electores non iure, sed facto tantum? an simoniam committit electus, si pecuniam dederit, ne contradicant? *Pauorm. in c. Mattheus de simo.* dicit eum non committere simoniam secundum *Glossa ad secundum Innocentium*, committere. Cuius, inquit, sententia mihi placet. Ita dicendum existimo: quia is, qui eligens, nõdum ius quæstum habet, donec enim confirmetur auctoritate superioris, in Beneficio ius non habet, quamuis ex electione ius acquisierit petendi confirmationem. Secus esset, cum quis ius eligendi non habens, contradicere, vel electionem impedit: is enim iniquè vexat electum, & potest ea vexatio pecunia redimi.

Si roges, An possit etiam, iura conscientia, Titius electus pecuniam offerre confirmatori, ut electionem iam factam confirmet, vel ne contradicatur? Respondeo, minime, quia per confirmationem plenam ius in beneficio acquiritur. Deinde, quia ius per electionem quantum, adhuc est reuocabile, vel confirmabile, ergo confirmationi ius est confirmandi, vel reuocandi electionem.

Ad verò nullum esset simonica crimen, si electus mitteretur in carcerem, vel per vim detineretur, ne confirmatorem posset adire, & ad hanc vim repellendam, pecuniam daret. *Sorus. l. 9. de Iust. quaest. 6. art. 1. ad 3.* Nec simonia iudem est, si pecunia detur eum ob finem, ne quis elector ius per vim in carcere, vel domi suæ deinceps, ne possit suum suffragium ferre, ut ait *Sorus loco citato.* Insuper si pecunia detur, ne quis beneficio dignus, per vim impediatur, ne possit beneficium petere. *Sorus ibidem.*

Secundo quaeritur, An simonica crimen admittat Titius cum sua bona alicui tradit Ecclesiæ, ut Canonicus in ea fiat, & ex illis bonis instituat præbendam, quam vocant, sibi que conferatur? Respondeo, eum simoniam admittente. *cap. Tua nos de simonia*, quia bona sua dat eo pacto, ut in Canonicum eligatur. Et quamuis ex bonis eius instituat, & conferatur sibi præbenda, attamen spirituale ius acquirit, quoniam eo ipso, quo fit Canonicus, habet suffragium in collegio Canonicorum, hoc est, ut dicitur, in Capitulo, & locum ad sedem in choro, & ius, quo possit ad ordines promoueri.

Non autem in Simonica peccatum incidet, si gratis, &